

Politik Bilim

Bir de ‘KOBİ Stratejisi’ meselemiz var (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı'nın (2007-2009), esasında, ‘**imalât sanayii işletmeleri**’ni kapsadığı; bunların sayısının da 245 bin dolayında olduğu belirtilmişti. Öngörülen stratejik hedeflerse girişimciliğin ve işletmelerin geliştirilmesi, iş ortamının iyileştirilmesi, teknoloji ve yenilikçilik kapasitelerinin geliştirilmesi, bir de, bunların uluslararası pazarlarla bütünleşmelerinin sağlanmasıydı.

Ve eğer, kimsenin itiraz edemeyeceği bu hedeflere ulaşmaya yönelik olarak Strateji Belgesi'nde yer alan 57 eylem ya da proje, sayılan 23 ilgili kuruluşla canla başla, tam bir eşgüdüm içinde çalışılarak gerçekleştirilebilir ve bu çabalar 2009 sonrasında da sürdürülebilirse, bu işletmelerin en azından bir bölümünde, çağın işletme anlayışına uygun bazı adımlar tabii ki atılabilir. Diyelim bu başarıldı. Peki, bunun ulusal ekonomideki yansıması; Türkiye'ye sağlayacağı yarar ne olacak?

Sınaî üretim ve ihracatımızda patlama mı? Sanayimizin dış girdilere olan bağımlılığında ciddi bir azalma mı? İstihdamda artış mı? Yoksa KOBİ'lerde insanca bir çalışma ortamı yaratılması mı? Öyle ya; dile kolay, yuvarlak hesap 245 bin sanayi işletmesi muhatap alınmışsa ve bu işletmeler imalât sanayiindeki istihdamın, aynı Strateji Belgesi'nde belirtildiğine göre, %75,57'sini sağlıyorsa, niçin bu gibi yararlar beklenmesin!

Ne var ki, bu tür sosyoekonomik hedeflere ilişkin herhangi bir büyüklük KOBİ Strateji'mizde yok. Olması da beklenemezdi; şu nedenle: Düşünün, bir KOBİ stratejisi hazırlıyorsunuz ve bu stratejide asıl hedefiniz KOBİ niteliğindeki **sanayi işletmeleri**; ama ülkenizin bir **sanayi stratejisi** yok ki, **o işletmeleri** de o sanayi stratejinizdeki ana hedefleri tutturmak üzere, **sektörel öncelikleri gözeterek** yeniden yapılandırmayı öngöresiniz...

KOBİ Stratejisi hazırlanırken, “*sanayi stratejimiz yok ama hiç olmazsa bu işletmeleri iyileştirerek ileride yapılacak bir sanayi atılımı için sağlam bir altyapı oluşturalım*”, diye düşünülmüş olamaz mı? Olur da; ortada bir sanayi stratejisi olmasa bile, KOBİ niteliğindeki sanayi işletmelerinin ülkenin sanayi sisteminin bir parçası oldukları, ancak o sistem içinde iş görebildikleri düşünülerek, KOBİ stratejisi de buna göre hazırlanamaz mıydı? **Ana sanayi-yan sanayi** ilişkisi görmezden gelinerek; özellikle de, belli bir işletme büyüklüğüne erişmiş, teknolojide belli bir düzeyi yakalamış KOBİ'lerin bile, varlıklarını sürdürebilmelerinin bütünüyle ana sanayi firmalarına bağlı olduğunu dikkate almadan hazırlanmış bir KOBİ stratejisi neyi, ne kadar başarabilir?

Strateji'de ana sanayi-yan sanayi ilişkisi, sâdece bir yerde, 57 eylemin birinde geçiyor ve “/Teknoloji ve yenilikçilik kapasitelerinin geliştirilmesi için/ *ana sanayi-yan sanayi işbirliklerinin geliştirilmesi*” öngörülüyor... Nasıl olacak bu? Bir açıklama yok! Strateji bir buçuk yıldır yürürlükte. Bu eylemi gerçekleştirme sorumluluğunun verildiği Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bu can alıcı konuda bu güne kadar ne yaptı, ne sonuç aldı; bilen var mı?

Bütün bunlar bir yana, “*Yüksek Planlama Kurulu'nun 04 Mayıs 2005 tarihli kararıyla, KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı'nın uygulamasında KOSGEB'in*” görevlendirilmiş olması bu stratejinin çıkmaz sokağıdır. KOBİ'leri iyileştirme görevi elbette KOSGEB'in aslî görevidir; ama en başta iyileştirilmeye muhtaç olan, bu kuruluşun kendisidir. KOSGEB çok iyi düşünülmüş bir kurum olarak kurulmuştur. Öngörülen işlevleri açısından ulusal inovasyon sistemimizin başlıca temel taşlarından biridir. Çok iyi elemanlar bu kurumda görev almışlar,

misyonerce de çalışmışlardır. Ne var ki bu güzide kurum zaman içinde (**sâdece bu hükümet döneminde değil**) dar siyasî anlayışların en çok erozyona uğrattığı kurum olmuş ve bugün onların çok azı bu çatı altında kalabilmiştir. Baştan eksikli olan KOBİ Stratejisi'nin uygulanması üstelik böyle bir kuruma emanettir; varın siz o stratejiden hayır bekleyin!

CBT. 09 Ocak 2009